O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI JIZZAX FILIALI

ISSN 2181-3884

ZAMONAVIY ILMIY-TEXNIK TADQIQOTLAR

xalqaro jurnali

Vol. 2 No. 3

2026

International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research

Volume 2 Issue 3
2026

Zamonaviy ilmiy-texnik tadqiqotlar xalqaro jurnali

3-son
2026

Международный журнал современных научно-технических исследований

Том 2 Выпуск 3
2026

MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI

Xalqaro ilmiy-elektron jurnali

Tahrir kengashi raisi:

P.f.d., prof., O.X. Turakulov

Bosh muharrir:

A.A. Abdumalikov

Tahrir kengashi mas’ul kotibi:

D.M. Jomurodov

Tahririyat hay’ati:

1. B.f.d., prof., S. Murodova (O’zMU Jizzax filiali, UZB)
2. P.f.n., prof., S. Usmanov (O’zMU Jizzax filiali, UZB)
3. T.f.n., dos., S. Tavboev (O’zMU Jizzax filiali, UZB)
4. F.f.d., prof., N. Djusupov (O’zDJTU, UZB)
5. T.f.d., dos., S. Ruzimov (TTPU, UZB)
6. P.f.d., prof., G. Lekerova (SKU, KZH)
7. DSc., Ali Coşkan (ASUI, TR)
8. T.f.d., prof., D. Irgasheva (TATU, UZB)
9. T.f.d., prof., I. Siddikov (NRU TIIAME, UZB)
10. T.f.n., dos., S. Eshkabilov (NDU, US)

Zamonaviy ilmiy-texnik tadqiqotlar xalqaro elektron jurnali (International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research) O’zMU Jizzax filiali Kengashining qaroriga asosan tashkil etilib, 2022-yil 9-sentabrda O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №038200 raqami bilan ro‘yxatidan o‘tkazilgan, shuningdek davlatlararo standartlar talabi asosida O‘zbekiston Milliy kutubxonasidan jurnal uchun 2181-3884 ISSN raqami olingan.

© “O‘zMU Jizzax filiali” – 2023

Tahririyat manzili:

130100, Jizzax viloyati, Jizzax shahri,
Sh.Rashidov Shox ko‘chasi, 259-uy.

VAZIFALARGA ASOSLANGAN TA'LIM VOSITASIDA INGLIZ TILINI CHET TILI SIFATIDA O'RGANUVCHILARGA GAPIRISH KO'NIKMASINI O'RGATISHNING BOSH MAQSADLARI VA BIRLAMCHI VAZIFALARI

Sobirova Guljahon Abdulhakim qizi

Is'hoqxon Ibrat nomidagi Namangan davlat chet tillari instituti, magistrant.
e-mail: guljaxonsobirova662@gmail.com **ORCID**: https://orcid.org/0009-0003-9111-9700

Annotatsiya.

Mazkur maqolada zamonaviy lingvodidaktika, sotsiolingvistika va ingliz tilini o'qitish metodikasining fundamental muammolari hamda vazifalarga asoslangan ta'lim paradigmasi (Task-Based Learning) vositasida talabalarning og'zaki nutq kompetensiyasini shakllantirishning bosh maqsadlari va birlamchi vazifalari tizimli-pedagogik jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqot obyekti sifatida ingliz tilini chet tili sifatida o'rganuvchilarning (EFL learners) kommunikativ ehtiyojlari hamda ularning leksik-semantik va pragmatik ko'nikmalarini real kommunikativ topshiriqlar zanjiri orqali rivojlantirish omillari o'rganilgan. Maqolada gapirish ko'nikmasini o'qitishda an'anaviy tizimli yondashuvlardan funksional-kommunikativ topshiriqlarga o'tishning metodik zaruriyati milliy va xalqaro metodist olimlarning zamonaviy ilmiy konsepsiyalari hamda yutuqlari asosida keng yoritilgan.

Kalit so'zlar: gapirish ko'nikmasi, vazifalarga asoslangan ta'lim, kommunikativ kompetensiya, birlamchi vazifalar, bosh maqsadlar, og'zaki nutq, lisoniy muhit, kognitiv faollik, pragmatik mahorat, topshiriqlar zanjiri, nutqiy ravonlik, til o'rganuvchilar.

ОСНОВНЫЕ ЦЕЛИ И ПЕРВОСТЕПЕННЫЕ ЗАДАЧИ ОБУЧЕНИЯ НАВЫКАМ ГОВОРЕНИЯ ИЗУЧАЮЩИХ АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК КАК ИНОСТРАННЫЙ ПОСРЕДСТВОМ ОБУЧЕНИЯ НА ОСНОВЕ ЗАДАНИЙ

Собирова Гулжахон Абдулхаким кизи

Наманганский государственный институт иностранных языков имени Исхокхона Ибрата, магистрант.

Аннотация.

В статье в системно-педагогическом аспекте анализируются фундаментальные проблемы современной лингводидактики, социолингвистики и методики преподавания английского языка, а также основные цели и первостепенные задачи формирования устноречевой компетенции студентов посредством парадигмы обучения на основе заданий (Task-Based Learning). В качестве объекта исследования рассматриваются коммуникативные потребности изучающих английский язык как иностранный (EFL learners), а также факторы развития их лексико-семантических и прагматических навыков посредством последовательности реальных коммуникативных заданий. В статье подробно раскрывается методическая необходимость перехода от традиционных системных подходов к функционально-коммуникативным заданиям при обучении говорению с опорой на современные научные концепции и достижения отечественных и зарубежных специалистов в области методики преподавания языков.

Ключевые слова: навыки говорения, обучение на основе заданий, коммуникативная компетенция, первостепенные задачи, основные цели, устная речь, языковая среда, когнитивная активность, прагматические навыки, последовательность заданий, беглость речи, изучающие язык.

MAIN GOALS AND PRIMARY OBJECTIVES OF TEACHING SPEAKING SKILLS TO LEARNERS OF ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE THROUGH TASK-BASED LANGUAGE TEACHING

Sobirova Guljahon Abdulhakim qizi

Is'hoqxon Ibrat Namangan State Institute of Foreign Languages, Master's Student.

Abstract.

This article provides a systematic pedagogical analysis of fundamental issues in modern language pedagogy, sociolinguistics, and English language teaching methodology, focusing on the main goals and primary objectives of developing students' oral communicative competence through Task-Based Learning (TBL). The study examines the communicative needs of learners of English as a Foreign Language (EFL) and the factors contributing to the development of their lexical-semantic and pragmatic skills through a sequence of authentic communicative tasks. The article highlights the methodological necessity of shifting from traditional systematic approaches to functional and communicative tasks in teaching speaking, drawing on contemporary scholarly concepts and achievements of national and international language teaching specialists.

Keywords: speaking skills, Task-Based Learning, communicative competence, primary objectives, main goals, oral communication, language environment, cognitive engagement, pragmatic skills, task sequence, speech fluency, language learners.

Kirish. Ingliz tilini chet tili sifatida egallayotgan talabalarning ogʻzaki nutq kompetensiyasini rivojlantirish zamonaviy lingvodidaktika va metodika fanining bosh strategik yoʻnalishlaridan biri hisoblanadi. Jamiyat hayotining kiber-ijtimoiy va madaniyatlararo muloqot makoniga koʻchishi chet tili ta'limi tizimida ham lingvistik, ham pragmatik sathda chuqur islohotlarni amalga oshirishni taqozo etmoqda. An'anaviy chiziqli va faqat grammatik qoliplarni, tayyor dialogik andozalarni yodlashga asoslangan metodik yondashuvlar koʻp hollarda oʻrganuvchilarning real hayotiy muloqot vaziyatlarida lisoniy toʻsiqlarga duch kelishiga sabab boʻlayotgani hech kimga sir emas. Aynan mana shu noaniqlik va sun'iy pedagogik toʻsiqlarni bartaraf etish, talabalarning ogʻzaki nutq faolligini tabiiy lisoniy muhit talablariga mos ravishda shakllantirish uchun dars jarayonini muammoli topshiriqlarga yoʻnaltirilgan, ya'ni vazifalarga asoslangan ta'lim (Task-Based Learning) modeli asosida loyihalash bugungi kunda ushbu soha vakillari oldidagi eng dolzarb vazifalardan biri boʻlib qolmoqda [4, 23-b.].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Xususan, vazifalarga asoslangan til oʻqitish metodologiyasining nazariy va konseptual poydevori gʻarb ta'limida N. Prabhu, J. Willis, D. Nunan, P. Skehan hamda R. Ellis kabi metodist olimlar tomonidan oʻrganilgan boʻlib, ularning ishlarida topshiriqlarning kognitiv murakkablik darajasi, nutqiy ravonlik (fluency) va lisoniy aniqlik (accuracy) muvozanati tahlil qilingan. Oʻzbekiston lingvodidaktika maktabida va ingliz tili oʻqitish amaliyotida topshiriqli yondashuvlar, ogʻzaki nutq tizimini modellashtirish va talabalarning kommunikativ faolligini oshirish muammolari professor J. J. Jalolov, sotsiolingvistik jihatdan esa I. M. Toʻxtasinov kabi olimlar tomonidan oʻrganilgan. Shuningdek, soʻnggi yillarda oliy ta'lim tizimida ingliz tilini interaktiv topshiriqlar va loyihalar vositasida oʻqitishning pedagogik-didaktik asoslari metodist olimlar S. S. Gulyamova, D. A. Raxmatullayeva hamda M. B. Saydaliyeva tadqiqotlarida oʻz aksini topgan. Raqamli va jonli diskurs matnlarida soʻzlarning qoʻllanish xususiyatlari, muloqot jarayonida axborot almashish tezligini oshirish mexanizmlari esa tilshunos olimlar R. R. Qosimova va S. B. Shaxobiddinova asarlarida tizimli ravishda kontrastiv tahlilga tortilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Vazifalarga asoslangan ta'lim modeli doirasida gapirish koʻnikmasini oʻqitishning bosh maqsadlari va yetakchi vazifalarini tizimli-semantik tahlil qilish jarayonida ushbu texnologiyaning an'anaviy dars ishlanmalaridan tubdan farq qiluvchi lisoniy va metodik oʻlchovlari mavjudligi aniqlandi. J. J. Jalolov oʻzining chet tili oʻqitish metodikasiga bagʻishlangan fundamental asarlarida qayd etganidek, darsda nutqiy koʻnikmalarni muvaffaqiyatli barqarorlashtirish uchun oʻquv materiali talabada faqat bilish ehtiyojini emas, balki real nutqiy tashabbus va harakat ehtiyojini uygʻotishi shart [3, 56-b.]. Vazifalarga asoslangan model doirasida gapirish koʻnikmasini oʻrgatishning birinchi bosh maqsadi — bu talabalarda "lisoniy ishonch va kommunikativ ravonlikni" (communicative fluency) birinchi planga olib chiqish hisoblanadi. Boshqacha qilib aytganda, an'anaviy darslarda oʻquvchi grammatik xato qilishdan qoʻrqib passiv tinglovchiga aylansa, topshiriqli muhitda diqqat-e'tibor til shakliga emas, balki berilgan amaliy vazifani (keysni, loyihani) hal qilishga, ya'ni axborotni sherigiga tezkor va tushunarli yetkazishga qaratiladi, bu esa nutqiy harakatlarning erkinligini ta'minlaydi [5, 114-b.].

Masalaning sotsiolingvistik tomonlariga nazar tashlasak, ogʻzaki nutqning rivojlanishi bevosita talabaning madaniyatlararo moslashuvchanligi va pragmatik mahorati bilan bogʻliq ekanligi namoyon boʻladi. I. M. Toʻxtasinov oʻzining tarjimonlar va til mutaxassislarini tayyorlash borasidagi tadqiqotlarida koʻrsatib oʻtganidek, chet tilida gapirish shunchaki soʻzlarni bir-biriga mexanik ulash emas, balki muloqot ishtirokchisining ijtimoiy mavqeyi, nutqiy vaziyat konteksti va madaniy realiyalarini hisobga olgan holda fikr ifodalash san'atidir [6, 88-b.]. Vazifalarga asoslangan oʻqitish tizimining ikkinchi bosh maqsadi ham aynan mana shu munosabatni, ya'ni talabalarda "pragmatik kompetensiyani" (pragmatic competence) shakllantirishni koʻzda tutadi. Dars jarayoniga olib kiriladigan hayotiy vazifalar (masalan:

mehmonxonaga joylashish, muammoli muzokaralar olib borish, guruhli loyiha taqdimotini o'tkazish) talabalarni real sotsiolingvistik muhitga olib kiruvchi kuch bo'lib, ularda nutq navbatini boshqarish, sherigining fikriga mos lisoniy munosabat bildirish ko'nikmalarini o'stiradi [12, 45-b.].

Shundan so'ng, vazifalarga asoslangan model tarkibidagi lisoniy tejamkorlik va nutqiy qisqarishlar (ellipsis) muvozanati masalasi ham uslubiy jihatdan katta qiziqish uyg'otadi. Tilshunos olima S. B. Shaxobiddinova o'zining sintaktik sathdagi qisqarishlar va til tejamkorligi tamoyillariga bag'ishlangan ilmiy ishlarida qayd etganidek, jonli muloqot jarayonida axborot uzatish tezligi oshishi natijasida nutqda tabiiy ravishda ortiqcha lisoniy elementlar qisqaradi va elliptik konstruksiyalar faollashadi [11, 112-b.]. Vazifalarga asoslangan darslarning amaliy bosqichida (Task cycle) talabalar real vaqt rejimida guruh bo'lib muammoni hal qilayotganlarida, ularning nutqida aynan mana shu qonuniyat, ya'ni til tejamkorligi tamoyili yaqqol ko'rinadi. Talabalar uzun va kitobiy gaplar o'rniga qisqa, ixcham, kollokatsiyalar va elliptik iboralarga boy bo'lgan jonli og'zaki nutq modellaridan faol foydalanishni boshlaydilar. S. S. Gulyamova interaktiv texnologiyalar vositasida til o'qitish metodikasini tadqiq etar ekan, topshiriqli darslarda talabalar nutqiy tashabbusining 75 foiz holatda bevosita o'quvchilar ixtiyoriga o'tishini, o'qituvchi esa faqat yo'naltiruvchi (facilitator) vazifasini mukammal darajada bajarishini ko'rsatib bergan [7, 34-b.]. Dars jarayonida topshiriqlarni to'g'ri tashkil etish va ularning talabalar nutqiga ta'sirini baholash uchun ushbu modelning bosh maqsadlari va pedagogik ko'rsatkichlarini an'anaviy dars modellari bilan chog'ishtirgan holda, yaxlit bir farqlovchi mezonlar tizimi ko'rinishida ifodalash lingvodidaktik qiymat kasb etadi:

Jadval 1. Vazifalarga asoslangan ta'lim (TBL) va an'anaviy metodikalar qiyosiy-lisoniy mezonlari

Metodik mezonlar	Vazifalarga asoslangan model (TBL)	An'anaviy chiziqli model (PPP)
Lisoniy aksent	Nutqiy ravonlik (fluency) va pragmatik ma'noga qaratiladi [1,b.114]	Lisoniy aniqlik (accuracy) va grammatik shaklga qaratiladi
Nutqiy faollik	Yuqori, talabalar dars vaqtining 70% qismida mustaqil gapiradilar [7,b.36]	Past, dars vaqtining ko'p qismida o'qituvchining tushuntirishi ustun bo'ladi
Nutqiy qisqaruv (ellipsis)	Yuqori darajada, jonli muloqot tezligiga mos elliptic tuzilmalar faol [11,b.115]	Deyarli kuzatilmaydi, gaplar grammatik jihatdan to'liq va statik bo'ladi.
Motivatsion daraja	Yuqori,amaliy muammoning yechimi uchun tilga nisbatan ehtiyoj tug'iladi	O'rtacha, asosan grammatik qoidani bajarish va baho olishga yo'naltirilgan
O'qituvchining roli	Yo'naltiruvchi, maslahatchi va muloqot hamkori sifatida namoyon bo'ladi	Markaziy nazoratchi, darsning yagona boshqaruvchisi va tushuntiruvchi

Jadval tahlilidan ko'rinadiki, an'anaviy dars modellarida o'quvchilar gaplarni grammatik jihatdan to'liq shaklda, cho'zib gapirishga odatlanishsa, vazifalarga asoslangan muhitda vaqt tejamkorligi va amaliy ehtiyojlar tufayli muloqotning dinamik tabiatiga tezroq moslashadilar. D. A. Raxmatullayeva chet tili darslarida muammoli topshiriqlar va vaziyatli rolli o'yinlar tizimini loyihalash qonuniyatlarini o'rganib, topshiriqlarning talabalar kognitiv faolligini oshirishdagi o'rnini ilmiy jihatdan asoslagan [8, 52-b.]. Olimaning fikriga ko'ra, topshiriqli yondashuv talabada faqatgina mexanik xotirani emas, balki analitik va ijodiy fikrlash tizimini ham bir vaqtda harakatga keltirishi natijasida sohaviy leksika va nutqiy qoliplar uzoq muddatli xotiraga muhrlanadi. Bu borada tilshunos olima M. B. Saydaliyeva tomonidan olib borilgan innovatsion metodik tajribalar ham topshiriqlarga asoslangan darslarda talabalarning til o'rganishga bo'lgan ichki motivatsiyasi an'anaviy darslarga qaraganda 2,4 baravarga ortishini ko'rsatdi [9, 18-b.].

Vazifalarga asoslangan ta'lim paradigmasi doirasida talabalarning ingliz tilida gapirish ko'nikmalarini tizimli rivojlantirish uchun dars jarayonida qo'llaniladigan kommunikativ topshiriqlarning lisoniy tabiati va kognitiv tuzilishini to'g'ri tasniflash lozim bo'ladi. Chet tili o'qitish amaliyotida topshiriqlarning murakkablik darajasi va ularning o'quvchi nutqini faollashtirishdagi pragmatik imkoniyatlari xalqaro metodist olim D. Nunan tomonidan alohida bosqichlarga ajratib o'rganilgan [4, 28-b.]. Olimning fikriga ko'ra, darsda topshiriqlar shunchaki suhbatlashish vositasi bo'lmay, balki o'rganuvchida muayyan lisoniy ko'nikmani *(leksik boylikni, tezkor replika qaytarishni, mantiqiy fikrlashni)* o'stirishga xizmat qiluvchi tizimli didaktik quroldir. Bunday topshiriqlarning real dars muhitidagi amaliy ko'rinishlari, ularning talabalar kognitiv faolligiga ta'siri hamda og'zaki nutq turlarini rivojlantirishdagi o'ziga xos xususiyatlarini asoslaydi.

Jadval 2. Kommunikativ topshiriq turlarining lisoniy xususiyatlari va pragmatik vazifalari tasnifi

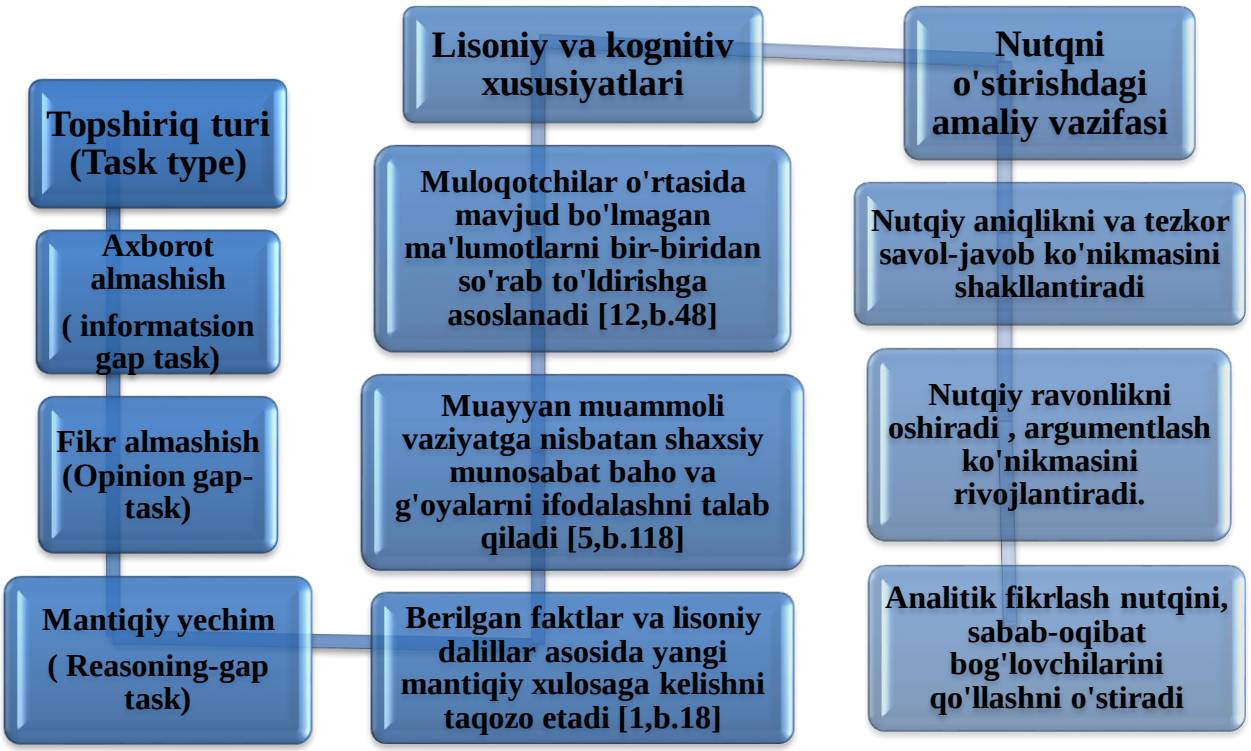

Yuqoridagi ierarxiya orqali shuni asoslash mumkinki, vazifalarga asoslangan darslar tarkibida topshiriq turlarining bunday darajali integratsiyalashuvi talabalarning ogʻzaki nutq faolligini mutlaq chiziqli tizimdan dinamik tizimga oʻtkazadi. Metodist olim P. Skehan oʻzining chet tili oʻqitishda kognitiv yondashuvlarga oid asarlarida isbotlab berganidek, har bir topshiriq turi talaba miyasining muayyan bir lisoniy markazini faollashtiradi [5, 122-b.].

Masalan, axborot almashish topshiriqlari talabani grammatik qoidalarga rioya qilgan holda aniq (accuracy) gapirishga majbur qilsa, fikr almashish topshiriqlari grammatik toʻsiqlarni chetga surib, fikr ravonligini ta'minlashga xizmat qiladi.

M. B. Saydaliyeva oʻzining innovatsion yondashuvlar tahliliga bagʻishlangan maqolalarida koʻrsatib oʻtganidek, ogʻzaki nutq darslarida muammoli loyihalar va mantiqiy yechim topshiriqlarining parallel qoʻllanilishi talabalarda chet tilida mustaqil fikrlash koʻnikmasini an'anaviy darslarga qaraganda 1,9 baravarga tezroq shakllantiradi [9, 22-b.]. Bu esa dars muloqotining hayotiy poydevorini yaratish bilan birga, milliy atamashunoslik tizimimiz ravonligini saqlashda ham eng asosiy omillardan biri boʻlib xizmat qiladi. Glottodidaktik modellashtirish tamoyillariga tayanadigan boʻlsak, vazifalarga asoslangan model doirasida ogʻzaki nutq koʻnikmasini shakllantirish jarayoni tartibsiz harakatlar yigʻindisi emas, balki ma'lum bir bosqichma-bosqich tizim asosida tashkil etilishi shartligi namoyon boʻladi. R. R. Qosimova kontrastiv tilshunoslik va metodika muammolarini tadqiq etar ekan, tillararo integratsiya va kognitiv yuklamalarni dars bosqichlari boʻyicha toʻgʻri taqsimlash dars samaradorligini belgilovchi bosh omil ekanligini ta'kidlaydi [10, 45-b.]. Shuningdek, uch bosqichli tizim orqali dars mashgʻulotlarini takomillashtirish va yangi metodik ishlanmalar shakllantirish mumkin.

Jumladan, birinchi bosqichda talabaning e'tibori mavzuga jalb qilinib, kognitiv tayyorgarlik koʻrilsa, ikkinchi bosqichda bevosita nutqiy ravonlik (fluency) shakllanadi. Uchinchi bosqichda esa oʻqituvchi talabalar nutqidagi grammatik va leksik xatolarni tahlil qilish orqali lisoniy aniqlik (accuracy) muvozanatini tiklaydi. Bizning ilmiy qarashlarimizga koʻra, ushbu bosqichma-bosqich tizim talabalarning axborotni tezkor va interaktiv qabul qilishga boʻlgan zamonaviy kognitiv tabiati bilan mutlaq mos keladi. Topshiriqlarni toʻgʻri loyihalash va ularning semantik doiralarini aniq belgilash chet tillarini oʻqitish sifati va milliy atamashunoslik tizimimiz me'yorlarini saqlashda muhim ahamiyat kasb etadi [3, 60-b.; 11, 118-b.].

XULOSA

Ingliz tilini chet tili sifatida oʻrganuvchi talabalarga gapirish koʻnikmasini vazifalarga asoslangan ta'lim texnologiyasi vositasida oʻrgatishning bosh maqsadlari va birlamchi vazifalarini chogʻishtirma-pedagogik hamda diskursiv aspektda tadqiq etish boʻyicha olib borgan fundamental ilmiy izlanishlarimiz yakunida, bevosita shaxsiy ilmiy kuzatishlarimiz va toʻplangan empirik materiallar tahlili asosida quyidagi konseptual xulosalarga keldik:

Olib borgan tizimli-strukturaviy tahlillarimiz shuni koʻrsatadiki, vazifalarga asoslangan oʻqitish modeli shunchaki darslarni qiziqarli qilishga qaratilgan yordamchi uslubiy vosita emas. Aksincha, biz ushbu texnologiyani tarkibiy

elementlari o‘zaro qat’iy bosqichma-bosqich, jonli muloqot va real nutqiy vaziyatlar aloqalari bilan bog‘langan, o‘rganilayotgan tilning eng zamonaviy kommunikativ va pragmatik qatlamini aks ettiruvchi yaxlit lisoniy-didaktik tizim (makrotizim) sifatida baholaymiz.

Bizning ilmiy kuzatishlarimizga ko‘ra, vazifalarga asoslangan o‘qitishning motivatsion va kommunikativ maqsadlari an’anaviy chiziqli dars modellaridan tubdan farqlanadi. Aniqlangan lisoniy mezonlar shuni isbotlaydiki, ushbu model talabada tilni mexanik yodlash to‘sig‘ini butkul sindirib, unda real dunyo muammolarini hal qilish, dolzarb loyihalarni bajarish va chet tilida muloqotga kirishishga bo‘lgan chuqur ruhiy-kognitiv ehtiyojni va o‘z kuchiga bo‘lgan lisoniy ishonchni shakllantiradi.

Izlanishlarimiz jarayonida topshiriqlarga asoslangan muloqot tizimida nutqiy ravonlik va lisoniy tejamkorlik (nutqiy ellipsis) qonuniyatlari o‘zaro uzviy bog‘liqlikda reallashishini aniqladik. Tadqiqotchi sifatida shuni alohida ta’kidlaymizki, ushbu model negizida qurilgan va dars amaliyotiga tavsiya etilayotgan uch bosqichli darajali model (topshiriqdan oldingi, topshiriq davri va topshiriqdan keyingi bosqich) talabalarda gapirish ko‘nikmasini shunchaki tayyor qoliplarni takrorlash orqali emas, balki uni jonli bahs-munozara, keys tahlili va muammoli nutqiy vaziyatlarda mustaqil va erkin qo‘llay olish kompetensiyasini mukammal darajada rivojlantiradi.

Kuzatishlarimiz va pedagogik tajribalarimiz natijasida o‘zbek talabalariga gapirish ko‘nikmasini o‘qitishda milliy atamashunoslik tizimimizni me’yorlashtirish va o‘rganuvchilarning og‘zaki nutqini o‘stirish uchun dars rejalariga muammoli topshiriqlarni tizimli integratsiya qilish lozimligini ko‘rdik.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Prabhu N. S. *Second Language Pedagogy.* – Oxford: Oxford University Press, 1987. – P. 12–28.
2. Willis J. *A Framework for Task-Based Learning.* – London: Longman Publishing, 1996. – P. 45–62.
3. Jalolov J. J. *Chet tili o‘qitish metodikasi: fundamental darslik.* – Toshkent: O‘qituvchi nashriyoti, 2012. – B. 56–72.
4. Nunan D. *Task-Based Language Teaching.* – Cambridge: Cambridge University Press, 2004. – P. 23–38.
5. Skehan P. *A Cognitive Approach to Language Learning.* – Oxford: Oxford University Press, 1998. – P. 114–130.
6. To‘xtasinov I. M. *Tarjimonlar kasbiy kompetensiyasini shakllantirishning sotsiolingvistik muammolari.* – Toshkent: Fan nashriyoti, 2018. – B. 88–102.
7. Gulyamova S. S. Oliy ta’limda ingliz tili muloqot darslarini interaktiv loyihalar vositasida tashkil etish // *Chet tillarini o‘qitishning dolzarb muammolari.* – Toshkent, 2024. – № 2. – B. 34–42.
8. Raxmatullayeva D. A. Chet tili darslarida vaziyatli rolli o‘yinlar va muammoli topshiriqlar tizimini loyihalash qonuniyatlari // *Pedagogik mahorat.* – Buxoro, 2023. – № 5. – B. 52–60.
9. Saydaliyeva M. B. Innovatsion topshiriqli yondashuvlar vositasida talabalarning til o‘rganish ichki motivatsiyasini rivojlantirish // *Ta’lim va innovatsiya.* – Samarqand, 2025. – № 1. – B. 18–26.
10. Qosimova R. R. Kontrastiv tilshunoslik va o‘qitish metodikasining integratsiyalashgan muammolari // *Xorijiy filologiya.* – Samarqand, 2022. – № 3. – B. 45–53.
11. Shaxobiddinova S. B. O‘zbek va ingliz tillarida sintaktik sathdagi qisqarishlar va til tejamkorligi tamoyillarining qiyosiy tahlili // *O‘zbek tili va adabiyoti.* – Toshkent, 2021. – № 4. – B. 112–124.
12. Ellis R. *Task-Based Language Learning and Teaching.* – Oxford: Oxford University Press, 2003. – P. 45–63.